ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 80.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 5-го Октября — 1837 — *Wilno. Wtorek. 5-go Października.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 27-го Сентября

Изъ *Вознесенска* получены слѣдующія окончательныя извѣстія о пребываніи тамъ Императорской Фамиліи:

26-го Августа, въ Четвертокъ, утромъ, произведенъ былъ парадъ всей кавалеріи съ ея артиллеріею. Въ десятомъ часу утра, Ихъ Величества Государь Императоръ и Государыня Императрица, Его Высочество Государь Наслѣдникъ Престола, Великая Княжна МАРІЯ НИКОЛАЕВНА и Его Императорское Высочество Великій Князь МИХАИЛЪ ПАВЛОВИЧЪ изволили объѣхать, въ сопровожденіи блистательной свиты, линію фронта; послѣ чего всѣ войска прошли церемоніяльнымъ маршемъ въ полковыхъ эскадронныхъ колоннахъ шагомъ, потомъ подивизіонно въ галопъ и наконецъ, въ колоннахъ рысью.

Во время парада, Государь Императоръ изволилъ назначить: Его Императорское Высочество Наслѣдника Цесаревича, Шефомъ Московскаго Драгунскаго полка, Ея Императорское Высочество Великую Княжну МАРІЮ НИКОЛАЕВНУ, Шефомъ Екатеринославскаго Кирасирскаго полка, Его Императорское Высочество Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА, Шефомъ Тверскаго Драгунскаго полка, Австрійскаго Эрцъ-Герцога Іоанна, Шефомъ Гренадерскаго Саперпаго баталіона, и Генерала отъ Артиллеріи Ермолова Шефомъ 1-й конной легкой батареи.

На другой день, 27-го Августа, Его Императорское Величество изволилъ произвести смотръ двадцати-восьми баталіонамъ Резервной Пѣхоты и потомъ ученье кантонистамъ. По окончаніи ученья, кантонисты пропѣли, въ присутствіи Государя Императора и Ихъ Высочествъ Цесаревича Наслѣдника и Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА, кавалерійскіе сигналы и послѣ того гимнъ: *Боже Царя храни!* Его Императорское Величество неоднократно изъявлялъ свое удовольствіе за тотъ порядокъ и устройство, какими отличались кавалерія и пѣхота, и за успѣхи, оказанные кантонистами. Всѣ бывшіе на ученьи не могли не радоваться, видя, что даже иностранцы отдавали должную справедливость и удивлялись искусству и быстротѣ всѣхъ движеній этихъ будущихъ воиновъ.

28-го Августа, въ Субботу, Государь Императоръ изволилъ производить маневры Драгунскому и Сводному Кавалерійскому Корпусамъ съ ихъ артиллеріею.

29-го Августа, въ Воскресенье, многочисленные посѣтители Вознесенска были свидѣтелями чрезвычайно занимательнаго зрѣлища.

На обширной равнинѣ, въ трехъ верстахъ отъ Вознесенска, построенъ былъ красивый деревянный городокъ, обнесенный валомъ, на которомъ поставлены были въ нѣсколькихъ мѣстахъ орудія. Всѣ присутствовавшіе на смотрахъ и маневрахъ, производимыхъ Государемъ Императоромъ, любовались издали этимъ городкомъ, внезапно возникшимъ среди степей. Архитектура его зданій въ Китайскомъ вкусѣ, его храмы, башни, кіоски, колоннады, осѣ-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 27-go Września.

Otrzymano tu następujące wiadomości z *Woznesеńska* o pobycie tam Familii Cesarskiey.

Dnia 26-go Sierpnia, we Czwartek rano, odbyła się parada całey kawaleryi z jey artylleryą. O godzinie dziesiątey zrana, Nayjaśnieysi Państwo Cesarz Jego Mość i Cesarzowa Jey Mość, Jego Wysokość Cesarzewicz Następca Tronu, Wielka Xiężniczka MARYA NIKOŁAJEWNA i Jego Cesarska Wysokość Xiążę MICHAŁ PAWŁOWICZ raczyli objechać, w towarzystwie świetnego orszaku linią fróntu, po czém wszyskie woyska przeciągały w półkowych kolumnach szwadronowych stępo, potém dywizyonami w galop, a nakoniec w kolumnach kłusem.

W czasie parady, Cesarz Jego Mość raczył mianować: Jego Cesarską Wysokość Następcę Cesarzewicza Szefem Moskiewskiego półku Dragonów, Jey Cesarską Wysokość Wielką Xiężniczkę MARYĄ NIKOŁAJEWNĘ Szefem Ekaterynosławskiego półku Kiryserów, Jego Cesarską Wysokość Wielkiego Xięcia MICHAŁA PAWŁOWICZA Szefem Twerskiego półku Dragonów, Austryackiego Arcy-Xiążęcia Jana, Szefem grenadyerskiego batalionu Saperow i Jenerała Artylleryi Jermołowa Szefem 1-ey bateryi jazdy lekkiey.

Nazajutrz, d. 27-go Sierpnia, Jego Cesarska Mość raczył odbydź przegląd dwudziestu ośmiu batalionów piechoty rezerwowey, a potém ćwiczenia kantonistów. Po skończoném ćwiczeniu, kantoniści w obecności Cesarza Jego Mości i Ich Wysokości Cesarzewicza Następcy i Wielkiego Xięcia MICHAŁA PAWŁOWICZA, śpiewali sygnały kawaleryyskie, potém hymn: *Boże zbaw Króla!* Jego Cesarska Mość niejednokrotnie oświadczał swe zadowolenie za ten porządek i szykowność, jakiemi odznaczała się kawalerya i piechota, tudzież za postępy przez kantonistów okazane. Wszyscy obecni na ćwiczeniach, nie mogli nie cieszyć się, widząc, iż cudzoziemcy nawet oddawali należną sprawiedliwość i dziwili się zręczności i szybkości wszystkich poruszeń tych przyszłych wojowników.

Dnia 28-go Sierpnia, w Sobotę, Cesarz Jego Mość raczył odbywać manewry Korpusu Dragonów i połączonego korpusu Kawaleryi z ich artylleryą.

Dnia 29-go Sierpnia, w Niedzielę, liczni goście Woznesеńska byli świadkami nader zaymującego widowiska.

Na obszerney równinie, o trzy wiorsty od Woznesеńska odległey, wybudowane było piękne miasteczko drewniane, opasane wałem, na którym w kilku mieyscach postawione były działa. Wszyscy obecni na przeglądach i manewrach, wykonywanych przez Cesarza Jego Mości, z upodobaniem przypatrywali się temu miasteczku, nagle wśrzód step zjawionemu. Architektura jego budowli w guście Chińskim, jego kościoły, wieże, kioski, kolumnady topolami osadzone, zwracały na sie-

ненные тополями, обращали на себя всеобщее вниманіе, и невольно заставляли обманываться. Все это было расположено такъ искусно, что зрители не прежде могли убѣдиться въ обманѣ, какъ только приблизившись къ городку съ противоположной стороны. Тогда, фантастическія зданія его являлись взорамъ наблюдателя въ видѣ нестройныхъ массъ дерева, расположенныхъ въ нѣкоторомъ разстояніи другъ отъ друга, и покрытыхъ съ одной стороны изображеніями дворцевъ, башень, и т. п.

Въ день, назначенный для сожженія городка, въ шестомъ часу вечера, всѣ дороги, ведущія къ этому мѣсту, покрылись несмѣтнымъ числомъ экипажей. По правую сторону отъ городка собралось множество посѣтителей обоего пола и всѣхъ сословій. Влѣво оттуда расположена была конная артиллерія, при коей изволили находиться Государь Императоръ и Ихъ Высочества Цесаревичъ Наслѣдникъ Престола и Великій Князь МИХАИЛЪ ПАВЛОВИЧЪ, въ сопровожденіи многочисленной свиты. Ея Величество Государыня Императрица и Ихъ Высочества Великая Княжна МАРІЯ НИКОЛАЕВНА и Великая Княгиня ЕЛЕНА ПАВЛОВНА изволили присутствовать при этомъ зрѣлищѣ въ особо-устроенномъ шатрѣ, гдѣ находились также многія знатныя дамы.

Въ шесть часовъ вечера, артиллерія двинулась впередъ и выстроясь въ разстояніи 650-ти саженъ отъ укрѣпленнаго городка, открыла по немъ сильный огонь гранатами, и въ скоромъ времени зажгла его въ нѣсколькихъ мѣстахъ.

Погода совершенно благопріятствовала этому великолѣпному зрѣлищу. Небо было покрыто тучами, отъ чего зарево пожара являлось въ полномъ своемъ блескѣ; легкій вѣтеръ относилъ густыя облака дыма въ противоположную отъ зрителей сторону, и позволялъ слѣдить за всѣми дѣйствіями артиллеріи. Вскорѣ, выстрѣлы ея взорвали на воздухъ мины и фугасы, и зажгли десять тысячъ ракетъ, хранившихся въ особомъ домикѣ. Черные клубы дыму мѣшались съ землею и съ пылающими досками, взброшенными на воздухъ взрывомъ подкоповъ. Лопающіяся гранаты, оглушительный трескъ ракетъ, пламя отъ смоляныхъ бочекъ и этотъ городокъ, потонувшій въ огнѣ, составляли картину очаровательную и вмѣстѣ грозную. Этимъ заключились дѣйствія артиллеріи.

Императорская Фамилія изволила возвратиться въ Вознесенскъ по дорогѣ, уставленной, на пространствѣ трехъ верстъ, густыми рядами плошекъ.

30-го Августа, въ десять часовъ утра, въ высокоторжественный день тезоименитства Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича и Великаго Князя АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА, и рожденія Ея Императорскаго Высочества Великой Княжны ОЛЬГИ НИКОЛАЕВНЫ, совершена была, въ лагерѣ кавалеріи, Божественная Литургія, и принесено благодарственное Господу Богу молебствіе, въ присутствіи Ихъ Величествъ Государя Императора и Государыни Императрицы, Его Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича, Ея Высочества Великой Княжны МАРІИ НИКОЛАЕВНЫ, Его Императорскаго Высочества Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА, Ея Высочества Великой Княжны ЕЛЕНЫ ПАВЛОВНЫ, знатныхъ особъ разныхъ Европейскихъ Державъ и многихъ Россійскихъ Генераловъ, Штабъ и Оберъ-офицеровъ.

Послѣ развода Кирасирскаго Ея Высочества Великой Княгини ЕЛЕНЫ ПАВЛОВНЫ полка, Государь Императоръ изволилъ принимать ординарцевъ всѣхъ кавалерійскихъ полковъ. Въ два часа по полудни, знатнѣйшія особы обоего пола имѣли счастіе представляться Государынѣ Императрицѣ, послѣ чего былъ пріемъ у Ея Высочества Великой Княгини ЕЛЕНЫ ПАВЛОВНЫ.

Вечеромъ городъ былъ иллюминованъ, и въ домѣ, занимаемомъ главнымъ начальникомъ сосредоточенныхъ въ Вознесенскѣ войскъ, Генераломъ отъ Кавалеріи Графомъ Виттомъ, данъ былъ великолѣпный балъ. Вдоль всего фасада этого дома разставлены были колонны, украшенныя арматурою и ярко освѣщенныя плошками; надъ главнымъ входомъ сіяло, въ разноцвѣтныхъ огняхъ, вензеловое изображеніе имени Государя Наслѣдника. Стѣны и потолокъ обширной залы, предназначенной для бала, обтянуты были кисеею, и вдоль карниза висѣли фестоны изъ голубой матеріи, отороченные блестящей бахрамою. Всюду расположены были въ изящныхъ группахъ воинскіе доспѣхи. По угламъ возвышались огромные канделабры, составленные изъ сабель и ружьевъ. Четыре исполинской величины люстры увѣнчаны были кирасирскими касками. Во глубинѣ возвышался, отъ полу до потолка, во всю ширину за-

bie powszechną uwagę, i mimowolnie wprawiały w złudzenie. Wszystko to było tak sztucznie rozłożone, iż widocznie nie pierwiey można się było przekonać, o złudzeniu, aż chyba za zbliżeniem się do miasteczka ze strony przeciwległey. W ówczas fantastyczne jego gmachy ukazywały się oku postrzegacza w kształcie nieforemnych mass drzewa, rozłożonych w pewney od siebie odległości, i pokrytych z jedney strony wyobrażeniami pałaców, wież i t. p.

W dniu naznaczonym do spalenia miasteczka, o godzinie 6-tey wieczorem, wszystkie drogi, do tego mieysca prowadzące, okryły się niezliczoną liczbą pojazdów. Z prawey strony miasteczka zebrało się mnóztwo widzów płci obojey i wszystkich stanów. Na lewo ztamtąd była rozłożona artyllerya konna, przy którey raczyli się znaydować Cesarz Jego Mość i Ich Wysokości Cesarzewicz Następca Tronu i Wielki Xiąże MICHAŁ PAWŁOWICZ, w towarzystwie licznego orszaku. Nayjaśnieysza Cesarzowa Jey Mość i Ich Wysokoście Wielka Xiężniczka MARYA NIKOŁAJEWNA i Wielka Xiężna HELENA PAWŁOWNA raczyli znaydować się na tém widowisku w osobno rozbitym namiocie, gdzie się także znaydowało wiele dam znakomitych.

O godzinie szóstey wieczorem, artyllerya ruszyła naprzód i, uszykowawszy się w odległości 650 ciu sążni od warownego miasteczka, wywarła na nie mocny ogień granatami, i wkrótce zapaliła je w kilku mieyscach.

Pogoda sprzyjała zupełnie temu wspaniałemu, widowisku. Niebo było zasępione chmurami, przez co zarzewie pożaru ukazywało się w zupełney swojey świetności: lekki wiatr unosił gęste obłoki dymu w przeciwną widzom stronę i pozwalał przypatrywać się wszystkim działaniom artyllerzyi. Wkrótce, trafne jey wystrzały wysadziły na powietrze miny i fugasy i zapaliły dziesięć tysięcy rac, które się w osobnym znaydowały domku. Czarne kłęby dymu mieszały się z ziemią i z palącemi się deskami, wyrzuconemi na powietrze explozyą podkopów, pękające granaty, głuszący trzask rakiet, płomień z beczek smołą napełnionych i to miasteczko, w ogniu pochłonięte, stawiło obraz czarujący a razem groźny. Na tém się skończyły działania artylleryi.

Familia Cesarska raczyła powrócić do Woznesenska drogą, ustawioną, na przestrzeni trzech wiorst, gęstemi lamp rzędami.

Dnia 30-go Sierpnia, o godzinie dziesiątey zrana, w dniu Wielkiey uroczystości Wysokich Imienin Jego Cesarskiey Wysokości Następcy Cesarzewicza i Wielkiego Xięcia ALEXANDRA NIKOŁAJEWICZA, oraz urodzin Jey Cesarskiey Wysokości Wielkiey Xiężniczki OLGI NIKOŁAJEWNY, odprawiona była w obozie kawaleryi, msza święta i złożono dziękczynne Panu Bogu modły, w obecności Nayjaśnieyszych Państwa Cesarza Jego Mości i Cesarzowey Jey Mości, Jego Wysokości Następcy Cesarzewicza, Jey Wysokości Wielkiey Xiężniczki MARYI NIKOŁAJEWNY, Jego Cesarskiey Wysokości Wielkiego Xięcia MICHAŁA PAWŁOWICZA, Jey Wysokości Wielkiey Xiężny HELENY PAWŁOWNY, znakomitych osób różnych Mocarstw Europeyskich i wielu Rossyyskich Jenerałów, Sztabs i Ober-Oficerów.

Po paradzie zmiany straży półku Kirysyerów Jey Wysokości Wielkiey Xiężny HELENY PAWŁOWNY, Cesarz Jego Mość raczył przyymować ordynanse wszystkich półkow Kawaleryi. O godzinie drugiey z południa, znakomite osoby płci obojey miały szczęście bydź przedstawianemi Cesarzowey Jey Mości, po czém było przyjęcie, u Jey Wysokości Wielkiey Xiężny HELENY PAWŁOWNY.

Wieczorem miasto było oświecone, a w domu zaymowanym przez Głównego Naczelnika połączonych woysk w Woznesensku, Jenerała Kawaleryi Hrabiego Witta, dany był bal wspaniały. Wzdłuż całey fasady tego domu wystawione były kolumny, przyozdobione armaturą i rzęsiście lampami oświecone; nad głównem weyściem, w różnobarwnych ogniach, jaśniała cyfra Następcy Cesarzewicza. Sciany i sklepienie obszerney sali, na bal przeznaczoney, obleczone były muślinem, a wzdłuż gzemsu wisiały festony z materyi błękitney, błyszczącemi frendzlami ogarnirowane. Po wszystkich mieyscach rozłożony był w pięknych gruppach rynsztunek wojenny. Po kątach wznosiły się ogromne świeczniki, z karabinow i szabel ułożone. Cztéry olbrzymiey wielkości żyrandole były uwieńczone kirysyerskiemi szyszakami. W głębi, od podłogi do sklepienia, przez całą szerokość sali, wznosił się potróyny rzęd karabinów, pałaszow i kopii mnóstwem świec oświecony. Po końcach

лы, тройной рядъ ружей, сабель и копій, озаренный множествомъ свѣчей. По краямъ этой металлической стѣны оставлены были два прохода для сообщенія съ буфетомъ и двумя залами, въ коихъ приготовлены были столы для ужина. Стоявшее у самой стѣны канапе ограждено было съ обѣихъ сторонъ красивою рѣшеткою изъ палашей и сабель; кромѣ того, вдоль боковыхъ стѣнъ стояли табуреты покрытые матеріей пунцеваго цвѣта. Двѣ уборныя комнаты, розовая и голубая, предназначенныя для Императорской Фамиліи, также отличались изяществомъ своего убранства. Въ одной изъ залъ, по лѣвую сторону отъ входа, развѣшаны были рѣдкія оружія, принадлежавшія разнымъ вѣкамъ и народамъ. Стѣны этой залы служили предметомъ общаго любопытства, и возбуждали въ душѣ зрителей разнообразныя воспоминанія о протекшемъ времени. Оообенное вниманіе обратили на себя Турецкія, Персидскія, Испанскія, Польскія и Венгерскія, сабли, Англійскіе и Версальскіе пистолеты, дорогіе пистолеты о четырехъ стволахъ, Шотландскіе клейморы, древніе самопалы, Черкесскія шашки, кольчуги и стрѣлы, доспѣхи рыцарей, бунчуки, Шведскія и Французскія ружья, ножъ Римскихъ жрецовъ, Тевтоническій мечъ для посвященія въ званіе рыцаря, шпага рыцарей Св. Іоанна Родосскаго; тутъ-же виднѣлись сабля Богдана Хмѣльницкаго, серебряная кольчуга и ятаганъ Георгія-Чернаго, лядунка Жолкѣвскаго, гетманская булава Хоткѣвича, ружье, изготовленное для Наполеона, и множество другихъ рѣдкихъ вещей.

Въ восемь часовъ вечера, зала наполнилась множествомъ посѣтителей обоего пола, жаждавшихъ увидѣть своего обожаемаго Царя и Его Августѣйшее Семейство. Въ девять часовъ, Императорская Фамилія удостоила балъ своимъ посѣщеніемъ, и изволила принимать участіе во всѣхъ танцахъ. Трудно вообразить зрѣлище великолѣпнѣе того, какимъ ознаменованъ былъ этотъ незабвенный вечеръ. Здѣсь собрано было все, что только дорого Русскому сердцу, что составляетъ славу и надежду Россіи. И съ какой любовію, съ какимъ благодатнымъ чувствомъ въ душѣ спѣшили посѣтители бала насладиться этими рѣдкими и драгоцѣнными минутами!

Кромѣ Императорской Фамиліи, на балѣ присутствовали Австрійскій Эрцъ-Герцогъ Іоаннъ, Прусскіе Принцы Августъ и Адальбертъ, Принцъ Фридрихъ Виртембергскій, Августѣйшій братъ Ея Высочества Великой Княгини ЕЛЕНЫ ПАВЛОВНЫ, Герцогъ Бернгардъ Саксенъ-Веймарскій съ сыномъ, Князь Лейхтенбергскій, Австрійскій Посолъ Графъ Фикельмонъ, Турецкій Посолъ Муширъ-Ахметъ-Паша Генералы и Офицеры первѣйшихъ Австрійскихъ фамилій, и другіе иностранцы; Фельдмаршалы Князь Паскевичъ-Варшавскій и Князь Витгенштейнъ, Графъ Нессельроде Министръ Императорскаго Двора, Князь Волконскій и множество знатныхъ особъ обоего пола. Число посѣтителей бала простиралось до полуторы тысячи человѣкъ. Почетнѣйшія дамы имѣли счастіе представляться Ея Величеству Государынѣ Императрицѣ. Послѣ ужина, приготовленнаго въ четырехъ большихъ залахъ, также обтянутыхъ кисеею и убранныхъ оружіемъ, Императорская Фамилія изволила отправиться во дворецъ. Балъ окончился въ два часа ночи.

31-го Августа, во Вторникъ, Его Императорское Величество изволилъ производить линѣйное ученье 1-му и 2-му Резервнымъ кавалерійскимъ Корпусамъ съ ихъ артиллеріею.

1-го Сентября, въ Среду, всѣ войска выступили съ разсвѣтомъ на позиціи, и Государь Императоръ изволилъ производить большіе маневры всей кавалеріи, которые начались за двѣнадцать верстъ отъ Вознесенска, по дорогѣ къ селенію Александровкѣ. Маневры войскъ, составлявшихъ только одну армію, кончились, около полудня, подъ самымъ Вознесенскомъ.

Вечеромъ того же дня, всѣ войска, съ пѣхотою и артиллеріею, раздѣлились на двѣ арміи, и заняли назначенныя имъ, по предположенію, позиціи. По окончаніи этихъ маневровъ, продолжавшихся 2-го и 3-го Сентября, Его Императорское Величество изволилъ объявить всѣмъ войскамъ свое совершенное удовольствіе. (*С. П.*)

Одесса, 7-го Сентября.

Его Величество Государь Императоръ осчастливилъ нашъ городъ прибытіемъ Своимъ изъ Николаева, вмѣстѣ съ Его Императорскимъ Высочествомъ Государемъ Великимъ Княземъ Цесаревичемъ Наслѣдникомъ Престола, въ ночь съ 5-го на 6-е Сентября. Ея Величество Государыня Императрица изволила прибыть сюда изъ Вознесенска, 4-го ч. въ 7 часовъ

tey ściany metalliczney zostawione były dwa przeyścia dla kommunikacyi z bufetem i dwiema salami, w których przygotowane były stoły do wieczerzy. Stojące przy samey ścienie kanapy, z obu stron otoczone były pięknemi kratami z pałaszów i szabel; nadto, wzdłuż ścian bokowych stały taborety, nawleczone materyą koloru ponsowego. Dwa pokoje do ubrania się, różowy i błękitny, przeznaczone dla Familii Cesarskiey, także się odznaczały pięknością swey ozdoby. W jedney z sal, w lewey stronie od weyścia, była rozwieszona broń rzadka, należąca do różnych wieków i narodów. Sciany tey sali były przedmiotem powszechney ciekawości, i wzbudzały w umysłach widzów rozmaite wspomnienia upłynionych czasow: szczególną uwagę zwróciły na siebie Tureckie, Perskie, Hiszpańskie, Polskie i Węgierskie szable, Angielskie i Wersalskie pistolety, kosztowne pistolety o cztérech rurkach, Szkockie kleymory, starożytne samopały, Czerkaskie szaszki, kolczugi, strzały, zbroje rycerzy, bunczuki, karabiny szwedzkie i francuzkie, nóż ofiarników rzymskich, miecz teutoński służący do passowania na rycerza, szpada Rodyyskich rycerzy Sw. Jana, widziano tu także szable Bohdana Chmielnickiego, srebrną kolczugę i jatagan Jerzego Czernego, ładownicę Żołkiewskiego, Hetmańską buławę Chodkiewicza, karabin dla Napoleona robiony i wiele innych rzeczy osobliwych.

O godzinie ósmey wieczorem, sala została napełniona wielkiém mnóztwem gości płci obojey, pragnących uyrzeć swego ubóztwianego Monarchę i Nayjaśnieyszą Jego Familią. O godzinie dziewiątey, Familia Cesarska udarowała bal swą bytnością, i raczyła uczęstniczyć we wszystkich tańcach. Trudno wystawić sobie w myśli wspanialsze widowisko nad to, jakiém został oznamionowany wiekopomny ten wieczor. Zgromadzone tu było wszystko, co tylko jest drogiém dla ruskiego serca, co stanowi sławę i nadzieje Rossyi. Z jakąż więc miłością, z jak słodkiém uczuciem w duszy, kwapili się goście balu używać tych rzadkich i drogich momentów.

Oprócz Familii Cesarskiey, znaydowali się na balu Austryacki Arcy-Xiąże Jan, Xiążęta Pruscy August i Adalbert. Xiąże Fryderyk Wirtemberski, Nayjaśnieyszy brat Jey Wysokości Wielkiey Xiężny HELENY PAWŁOWNY, Xiąże Bernhard Sasko Weymarski z synem, Xiąże Leuchtenberski, Poseł Austryacki Hrabia Ficquelmont, Poseł Turecki Muszyr Achmet-Basza, Jenerałowie i oficerowie pierwszych familij Austryackich i inni cudzoziemcy; Feldmarszałkowie Xiąże Paskiewicz Warszawski i Xiąże Wittgenstein, Hrabia Nesselrode, Minister Dworu Cesarskiego Xiąże Wołkoński i wiele znakomitych osób płci obojey. Liczba znaydujących się na balu wynosiła do półtora tysiąca osób. Znakomitsze Damy miały szczęście przedstawiać się Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jey Mości. Po wieczerzy, przygotowaney we czterech wielkich salonach, także muślinem obleczonych, i orężem przyozdobionych, Familia Cesarska raczyła udadź się do pałacu. Bal skończył się o godzinie drugiey w nocy.

Dnia 31-go Sierpnia, we Wtorek, Jego Cesarska Mość raczył odbydź liniowe ćwiczenie 1-go i 2-go Korpusów Rezerwowych kawaleryyskich z ich artylleryą.

Dnia 1-go Września, we Srzodę, wszystkie woyska o świcie wyszły na pozycyą, a Cesarz Jego Mość raczył wykonywać wielkie manewry całey Kawaleryi, które się rozpoczęły o dwanaście wiorst od Wozneseńska, na drodze do wsi Alexandrówki. Manewry woysk, jednę tylko armią składających, ukończyły się około południa, pod samym Wozneseńskiem.

Dnia tegoż, wieczorem, wszystkie woyska z piechotą i artylleryą, rozdzieliły się na dwie armie, i zajęły wyznaczone im podług planu pozycye. Po ukończeniu tych manewrów, odbywających się 2-go i 3-go Września, Jego Cesarska Mość raczył oświadczyć wszystkim woyskom zupełne swoje zadowolenie. (*G. O.*)

Odessa, 7-go Września.

Cesarz Jego Mość uszczęśliwił nasze miasto przybyciem swojém z Nikołajewa, razem z Jego Cesarską Wysokością Wielkim Xiążęciem Cesarzewiczem Następcą Tronu, w nocy z dnia 5 go na 6-ty Września. Nayjaśnieysza Cesarzowa Jey Mość raczyła tu przybydź z Wozneseńska, dnia 4-go o godzinie siódmey wieczorem, razem z Jey Cesarską Wysokością Wielką Xiężniczką

)1(

вечера, вмѣстѣ съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Государынею Великой Княжною МАРІЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ. Ихъ Императорскія Величества и Его Высочество Цесаревичъ остановились въ домѣ Г. Новороссійскаго и Бессарабскаго Генералъ-Губернатора Графа Воронцова, приготовленномъ для Ихъ принятія.

Въ ночь съ 5-го на 6-е Сентября изволили также прибыть сюда Ихъ Императорскія Высочества Государь Великій Князь МИХАИЛЪ ПАВЛОВИЧЪ и Государыня Великая Княгиня ЕЛЕНА ПАВЛОВНА и остановились въ домѣ Генералъ-Маіорши Нарышкиной.

6-го ч., въ Понедѣльникъ, въ 12 часу утра, Государь Императоръ изволилъ прибыть, вмѣстѣ съ Государемъ Цесаревичемъ въ соборъ, гдѣ былъ встрѣченъ Преосвященнымъ Гавріиломъ, Архіепископомъ Херсонскимъ и Таврическимъ, и помолившись, соизволилъ принять изъ рукъ Архіепископа Св. икону. Потомъ Его Величество произвелъ смотръ двумъ батальонамъ Подольскаго егерскаго полка и двумъ сотнямъ вновь сформированнаго Дунайскаго Казачьяго войска. Вслѣдъ за тѣмъ, имѣли счастіе представляться Его Величеству, во дворцѣ, пребывающіе здѣсь военные и гражданскіе чиновники, иностранные Консулы и почетное купечество. Въ 4 часа былъ во дворцѣ обѣденный столъ.

Ея Величество Государыня Императрица, вмѣстѣ съ Ея Высочествомъ Великою Княжною МАРІЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ, изволили слушать 5-го числа, въ Воскресенье, Божественную литургію въ церкви Одесскаго Института Благородныхъ дѣвицъ, состоящаго подъ Высочайшимъ покровительствомъ Ея Императорскаго Величества. Государыня Императрица съ материнскою ласкою удостоила привѣтствовать юныхъ воспитанницъ сего заведенія и припомнила, что въ 1828 году Она изволила положить первый камень дома, занимаемаго Институтомъ, счастливо преуспѣвающимъ подъ благотворною Ея сѣнію. Изъ Института Государыня Императрица отправилась въ соборъ, гдѣ встрѣчена была Преосвященнымъ Архіепископомъ Гавріиломъ, поднесшимъ Ея Величеству Св. икону. Потомъ Ея Императорское Величество изволила прогуливаться въ экипажѣ по нѣкоторымъ изъ главныхъ городскихъ улицъ и изъявила Свое удовольствіе, при видѣ изящныхъ зданій нашего города. Въ 4 часа былъ обѣденный столъ во дворцѣ; а вечеромъ Государыня Императрица съ Ея Высочествомъ Великою Княжною изволила быть въ театрѣ, гдѣ давали оперу Беллини: „Норма." Ея Императорское Величество встрѣчена была въ театрѣ съ живѣйшимъ восторгомъ, и милостивымъ поклономъ привѣтствовала многочисленную публику, бывшую въ театральной залѣ.

6-го ч., въ 2 часа по полудни Государыня Императрица изволила принимать дамъ; а вечеромъ того же дня Ихъ Императорскія Величества и Ихъ Императорскія Высочества, осчастливили присутствіемъ Своимъ балъ, данный отъ города въ Биржевой залѣ. Прекрасная бальная зала убрана и освѣщена была самымъ великолѣпнымъ и изящнымъ образомъ; блескъ освѣщенія люстръ и жирандолей, игравшій на выполированныхъ подъ мраморъ колоннахъ залы, и яркія нити огней, обрисовывавшихъ карнизы и арки, придавали ей видъ торжественности, достойный зрѣлища, для котораго она была предназначена. Около 700 особъ собралось тамъ, чтобы насладиться лицезрѣніемъ Вѣнценосца Россіи, и Августѣйшаго Его Семейства,— надежды и залога благоденствія отечества. При входѣ въ танцовальную залу устроены были кабинетъ и уборная для Императрицы, которыхъ украшеніе отличалось своею новостью, вкусомъ и изяществомъ. Оно особенно замѣчательно было по прекрасной мысли, которой исполненіе возможно только въ нашемъ климатѣ: увѣшать стѣны кабинета свѣжими виноградными вѣтвями, листьями и кистями; этотъ кабинетъ казался прелестною виноградною бесѣдкою, поддерживаемою со всѣхъ сторонъ золоченными шестами, вдоль которыхъ вились вѣтки и висѣли полные грозды; онъ отдѣлялся отъ бальной залы драпировкою изъ богатыхъ шалей. Ихъ Императорскія Величества и Ихъ Императорскія Высочества приняты были въ кабинетѣ хозяйками бала, и послѣ краткаго отдыха изволили войти въ танцовальную залу въ сопровожденіи блистательной свиты, состоявшей изъ прибывшихъ сюда иностранныхъ Принцевъ и Русскихъ высокихъ Сановниковъ. Августѣйшая Фамилія встрѣчена была звуками Польскаго, котораго стихи и музыка нарочно сочинены для этого торжественнаго случая. Ихъ Величества открыли балъ Польскимъ, который Государыня Императрица изволила танцовать какъ съ бывшими на балѣ знатными особами, такъ и съ нѣ-

MARYĄ NIKOŁAJEWNĄ. Nayjaśnieysi Cesarstwo Ich Mość i Jego Wysokość Cesarzewicz zatrzymali się w domu P. Noworossyyskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora Hrabiego Worończowa, przygotowanym na Ich przyjęcie.

W nocy z dnia 5-go na 6-ty Września raczyli także tu przybydź Ich Cesarskie Wysokości Wielki Xiąże MICHAŁ PAWŁOWICZ i Wielka Xiężna HELENA PAWŁOWNA, i zatrzymali się w domu Jenerał-Majorowey Naryszkinowey.

Dnia 6-go, w Poniedziałek, o południu, Cesarz Jego Mość raczył przybydź, razem z Następcą Cesarzewiczem do soboru, gdzie został spotkany prze Nayprzewielebnieyszego Gabryela, Arcybiskupa Chersońskiego i Taurychiego, i po złożeniu modłow, raczył przyjąć z rąk Arcybiskupa Obraz święty. Potém Cesarz Jego Mość odbył przegląd dwóch batalionów Podolskiego półku strzelców i dwóch secin nowo sformowanego Dunayskiego woyska kozackiego. Wraz potém, mieli szczęście przedstawiać się Jego Cesarskiey Mości, w pałacu, przebywający tu woyskowi i cywilni urzędnicy, konsulowie zagraniczni i znakomitsi kupcy. O godzinie czwartey był w pałacu obiad.

Nayjaśnieysza Pani Cesarzowa Jey Mość, razem z Jey Wysokością Wielką Xiężniczką MARYĄ NIKOŁAJEWNĄ dnia 5-go w Niedzielę, raczyły słuchać mszy świętey w kaplicy Odesskiego Instytutu Szlachetnych Panien, zostającego pod Naywyższą Opieką Cesarzowey Jey Mości. Jey Cesarska Mość z macierzyńską dobrotliwością uszczęśliwiła powitaniem młode wychowanice tego zakładu i przypomniała, iż w roku 1828 raczyła położyć węgielny kamień na dom, zaymowany przez Instytut, szczęśliwie doyrzewający pod dobroczynną Jey Opieką. Cesarzowa Jey Mość udała się z Instytutu do Soboru, gdzie była spotkana przez Nayprzewielebnieyszego Arcy-Biskupa Gabryela, który ofiarował Jey Cesarskiey Mości obraz święty. Potém Cesarzowa Jey Mość raczyła przejeżdżać się w pojezdzie przez niektóre z głównieyszych ulic miasta, i oświadczyła swe zadowolenie, na widok pięknych budowli naszego miasta. O godzinie czwartey był obiad w pałacu; a wieczorem Cesarzowa Jey Mość z Jey Wysokością Wielką Xiężniczką, raczyła bydź na teatrze, gdzie przedstawiona była Opera Belliniego „Norma." Cesarzowa Jey Mość była spotkana w teatrze z nayżywszém uniesieniem, i dobrotliwym ukłonem witała liczną publiczność, w teatralney sali znaydującą się.

Dnia 6-go, o godzinie drugiey z południa, Cesarzowa Jey Mość raczyła przyymować damy, a wieczorem dnia tegoż Nayjaśnieysi Cesarstwo Ich Mość i Ich Cesarskie Wysokoście, udarowali swą bytnością bal, dany przez miasto w sali giełdowey. Piękna sala balowa była ozdobiona i oświecona nader wspaniale i pięknie; blask oświecenia luster, pająków, żyrandoli, igrający na polerowanych w marmur kolumnach sali, i mocne promienie ogniów, odbitych o gzemsy i łuki, nadawały jey postać uroczystości, godną widowiska, na które była przeznaczoną. Zebrało się tam około 700 osób, dla cieszenia się z oglądania oblicza Rozkazodawcy Rossyi i Nayjaśnieyszey Jego Familii, — nadziei i rękoymi szczęśliwości Oyczyzny. U weyścia do sali tańców, urządzone były gabinet i ubieralnia dla Cesarzowey Jey Mości, których ozdoba odznaczała się swoją nowością, gustem i pięknością; szczególniey godna była uwagi dla pięknego pomysłu, który można było tylko wykonać w naszym klimacie: uwieszać ściany gabinetu świeżemi winnemi winoroślami i gronami; gabinet ten zdawał się bydź altaną z winorośli, wspierającą się zewszech stron na pozłoconych drągach, wzdłuż których okręcały się winorośle i wisiały pełne grona winne; oddzielał się on od sali balowey draperyą z kosztownych szalow. Nayjaśnieysi Cesarstwo Ich Mość i Ich Cesarskie Wysokości przyjęci byli w gabinecie przez gospodynie balu, a po krótkiém wytchnieniu weyść raczyli do sali tańców w towarzystwie świetnego orszaku, składającego się z przybyłych tu Xiążąt cudzoziemskich i wyższych Rossyyskich Urzędników. Nayjaśnieysza Familia spotkana była dźwiękami Polonezu, którego wiersze i muzyka umyślnie zostały ułożone z okoliczności uroczystego tego zdarzenia. Nayjaśnieysi Cesarstwo Ich Mość rozpoczęli bal polonezem, który Jey Cesarska Mość raczyła tańczyć tak z byłemi na balu znakomitemi osobami, jako i z niektóremi ze znacznieyszych osób miasta Odessy; w pierwszey parze Cesarzowa Jey Mość raczyła iśdź z P. Noworossyyskim i Bessarabskim Jenerał-Gubernatorem Hrabią Woroncowém. Nayjaśnieysza

которыми изъ почетнѣйшихъ лицъ города Одессы; въ первой парѣ Государыня Императрица изволила идти съ Г. Новороссійскимъ и Бессарабскимъ Генералъ-Губернаторомъ Графомъ Воронцовымъ. Ея Величество, равно какъ и Ихъ Императорскія Высочества Великій Князь Цесаревичъ, Великая Княжна МАРІЯ НИКОЛАЕВНА и Великая Княгиня ЕЛЕНА ПАВЛОВНА приняли участіе и въ другихъ танцахъ, которые продолжались за полночь. Государь Императоръ изволилъ удалиться въ 12-мъ часу ночи. Въ 1-мъ часу, по полуночи, Августѣйшіе Посѣтители изволили перейти въ другую залу, въ которой накрыты были столы для ужина. Эта зала нарочно устроена была временно въ открытомъ дворѣ, между биржевою колоннадою и бальною залою, и отдѣлана съ большимъ вкусомъ; стѣны окружены были внутри рядомъ колоннъ, увѣшанныхъ флагами разныхъ морскихъ державъ; люстры, освѣщавшія эту залу, были сдѣланы въ видѣ серебряныхъ якорей, увѣшанныхъ золотыми канатами. Все ея убранство напоминало городъ приморскій и торговый. Столъ для Императорской Фамиліи и иностранныхъ Принцевъ накрытъ былъ на особой возвышенной эстрадѣ; сверхъ того, накрыто было 30 круглыхъ столовъ, въ той же залѣ, для 350 особъ; для остальныхъ посѣтителей приготовлены были столы въ особыхъ комнатахъ. Это хорошо придуманное и удобное размѣщеніе столовой залы составило при входѣ въ оную прекрасный картинный видъ. Послѣ ужина, Государыня Императрица изволила возвратиться съ Августѣйшею Фамиліею въ танцовальную залу, гдѣ вновь приняла, съ видимою ласковостью и съ очаровательною привѣтливостью, участіе въ Польскомъ. Ея Величество удалилась во дворецъ во 2-мъ часу по полуночи.— Балъ, данный жителями города Одессы въ честь Ихъ Императорскихъ Величествъ, по отзыву всѣхъ бывшихъ на немъ знатныхъ особъ, достоинъ былъ своего назначенія. Присутствіе Царской Фамиліи, многихъ иностранныхъ Принцевъ и знатныхъ Сановниковъ, въ томъ числѣ Турецкаго Посла со свитою, и сверхъ того мужей, прославившихъ отечество наше военными и гражданскими подвигами, сдѣлаютъ его памятнымъ для Одесскихъ жителей; имъ, конечно, долго не посчастливится видѣть столь блистательное собраніе въ стѣнахъ зданія, нѣкогда ознаменованнаго благотворительнымъ подвигомъ, а нынѣ служащаго центромъ дѣятельности главнаго двигателя благоденствія Одессы— торговли, которой быстрымъ развитіемъ обязаны мы милостямъ, дарованнымъ нашему городу Августѣйшими Монархами Россіи.

Pani, równie jako i Ich Cesarskie Wysokoście Wielki Xiąże Cesarzewicz, Wielka Xiężniczka MARYA NIKOŁAJEWNA i Wielka Xiężna HELENA PAWŁOWNA uczęstniczyli i w innych tańcach, które trwały aż po północy. Cesarz Jego Mość opuścił bal o samey północy. O godzinie pierwszey z północy, Nayjaśnieysi Goście raczyli przeyść do inney sali, w którey zastawiane były stoły na wieczerzę. Ta sala była umyślnie czasowie urządzoną wśrzód dziedzińca, pomiędzy kolumnadą giełdową, a salą balową, i z wielkim wykonana gustem; ściany okrążone były wewnątrz rzędem kolumn, zawieszonych banderami różnych mocarstw morskich; pająki, tę salę oświecające, były porobione w kształcie srebrnych kotwic, złotemi uwieszonych linami. Cała jey ozdoba przypominała miasto nadmorskie i handlowe. Stół dla Familii Cesarskiey i Xiążąt zagranicznych był nakryty na osobném podniesieniu; nadto, nakryto było 30 w teyże sali stołow okrągłych, na 350 osób; dla dalszych gości przygotowane były stoły w pokojach osobnych. To tak pięknie wymyślone i wygodne umieszczenie sali stołowey, utworzyło przy weyściu do niey piękną perspektywę. Po wieczerzy, Cesarzowa Jey Mość powrócić raczyła z Nayjaśnieyszą Familią do sali tańców, gdzie znowu, z widoczną łaskawością i czarującą uprzeymością, tańczyła Poloneza. Nayjaśnieysza Pani udała się do pałacu o godzinie drugiey z północy.— Bal, dany przez mieszkańców miasta Odessy na uczczenie Nayjaśnieyszych Cesarstwa Ich Mość, podług wyznania wszystkich, znaydujących się na nim osób znakomitych, godnym był swego przeznaczenia. Obecność Familii Cesarskiey, wielu Xiążąt cudzoziemskich i znakomitych dygnitarzy, w tey liczbie Posła Tureckiego z orszakiem, i nadto mężów, którzy woyskowemi i obywatelskiemi dziełami wsławili naszą oyczyznę, uczynią go wiekopomnym dla mieszkańców Odessy; nie zdarzy się zapewne im szczęście widzenia tak świetnego zebrania, w murach gmachu, niegdyś oznamionowanego czynem dobroczynności, a teraz służącego za środek główney dźwigni pomyślności Odessy— handlu, którego szybkie rozwinienie winniśmy dobrodzieystwom, darowanym naszemu miastu przez Nayjaśnieyszych Monarchów Rossyi.

Съ минувшей Субботы весь нашъ городъ представляетъ видъ общаго народнаго празднества. Вѣсть о прибытіи къ намъ обожаемаго Государя, Царицы— Матери отечества, Цесаревича-Наслѣдника— надежды Россіи, и Августѣйшаго Царскаго Семейства произвели неизъяснимый восторгъ въ жителяхъ города. Съ радостію и чувствомъ глубокой признательности узнали мы, что Государь Императоръ, послѣ блистательныхъ маневровъ безпримѣрно-огромнымъ массамъ кавалеріи, произведенныхъ недалеко отъ насъ, посѣтитъ и нашъ городъ, который можетъ представить Ему только мирные успѣхи и развитіе нашей торговли и гражданскаго устройства, подъ защитою могучей Его десницы, сокрушившей препятствія, нѣкогда останавливавшія движеніе Черноморской торговли; съ радостію узнали мы, что Ему предшествуетъ Царица, полюбившая Одессу въ прежнее Свое посѣщеніе, и что насъ не минуетъ Цесаревичъ Наслѣдникъ, объѣхавшій и осмотрѣвшій уже такъ много замѣчательнаго въ Россіи. И съ вечера 4-го числа, улицы наши каждый день освѣщаются яркими нитями радостныхъ огней; вездѣ, гдѣ только можно ждать пріѣзда Государя и Его Семейства, толпится народъ, жаждущій увидѣть То, что такъ дорого Русскому; громкое и безпрерывное ура, раздающееся повсюду гдѣ появится кто-либо изъ Августѣйшихъ Посѣтителей, служитъ откликомъ общаго чувства радости обитателей Одессы. Каждый изъ жителей нашего города боится, кажется, утерять случай увидѣть Государя; массы народа стремятся за каждымъ Его шагомъ, и вездѣ и во всемъ видно, что Одесса, юная по своему существованію, не уступитъ ни одному изъ старѣйшихъ Русскихъ городовъ въ любви и преданности къ Царю Русскому.

Od przeszłey soboty małe nasze miasto przedstawiało widok powszechney uroczystości narodowey. Wiadomość o przybyciu do nas ubóztwianego Monarchy, Monarchini — Matki oyczyzny, Cesarzewicza Następcy — nadziei Rossyi, i Nayjaśnieyszey Familii Cesarskiey, wznieciła niewymówne uniesienie w mieszkańcach miasta. Z radością i uczuciem głębokiey wdzięczności dowiedzieliśmy się, iż Cesarz Jego Mość, po świetnych manewrach, bezprzykładnych z ogromney massy kawaleryi, nie daleko od nas wykonanych, odwiedzi i nasze miasto, które może Mu tylko ukazać postępy pokoju i rozwinienie naszego handlu i cywilizacyi, pod zasłoną potężney Jego prawicy, która skruszyła przeszkody, niegdyś wstrzymujące ruch handlu Czarnomorskiego; z radością dowiedzieliśmy się, że Mu poprzedza Monarchini, która upodobała Odessę, w czasie uprzedniego swego odwiedzenia, i że nas nie ominie Cesarzewicz Jego Mość, który już objechał i obeyrzał tak wiele osobliwości w Rossyi. Jakoż od wieczora dnia 4-go, ulice nasze codzień oświecają się żywemi promieniami ogniów radośnych; wszędzie, gdzie tylko można oczekiwać przejazdu Cesarza Jego Mości i Jego Familii, zgromadza się lud, pragnący uyrzeć To, co tak jest drogiém dla Rossyanina: huczne i nieustanne ura, rozlegające się wszędzie, gdzie się tylko ktokolwiek ukaże z Nayjaśnieyszych Gości, jest odgłosem powszechnego uczucia radości mieszkańców Odessy. Każdy z mieszkańców naszego miasta zdaje się lękać, ażeby nie utracił zdarzenia uyrzenia Monarchy; massy ludu płyną za każdym Jego krokiem; owoż wszędzie i we wszystkiém widać, że Odessa, młoda co do swego istnienia, nie ustąpi żadnemu z naystarożytnieyszych miast Rossyyskich w miłości i poświęceniu się ku Monarsze Rossyyskiemu.

Вслѣдъ за Императорскою Фамиліею прибыли въ нашъ городъ иностранные Принцы, присутствовавшіе, по приглашенію Его Величества, на маневрахъ въ Вознесенскѣ: Его Императорско-Королевское Высочество Эрцгерцогъ Австрійскій *Іоаннъ*, дядя Императора Австрійскаго; Ихъ Королевскія Высочества Принцы Прусскіе *Вильгельмъ*, *Адальбертъ* и *Ав-*

Tuż za Familią Cesarską przybyli do naszego miasta Xiążęta cudzoziemscy, którzy, będąc zaproszeni przez Jego Cesarską Mość, znaydowali się na manewrach pod Wozneseńskiem: Jego Cesarsko-Królewska Wysokość Arcy-Xiąże Austryacki *Jan*, stryj Cesarza Austryackiego; Ich Królewskie Wysokości Xiążęta Pruscy *Wilhelm-Adalbert* i *August*; Jaśnie Oświecony Xiąże *Bernhard*

густъ; Ихъ Свѣтлость Принцъ *Бернгардъ* Саксенъ-Веймарскій и сынъ его, Принцъ *Вильгельмъ*, и Герцогъ *Августъ* Лейхтенбергскій.

— Въ числѣ знаменитыхъ иностранныхъ особъ, пріѣхавшихъ въ Одессу, находятся: Австрійскій Посолъ при Императорскомъ С. Петербургскомъ Дворѣ Графъ *Фикельмонъ;* Австрійскіе Фельдмаршалъ-Лейтенанты Князь *Виндишгрецъ* и Баронъ *Гаммерштейнъ*, Е. С. Князь *Лихтенштейнъ*, Великобританскій Генералъ-Лейтенантъ Лордъ *Арбутнотъ*, Шведско-Королевскій Генералъ-Адъютантъ Графъ *Мёрнеръ*, и пр.

— Въ нашъ городъ прибыли изъ Вознесенска: Его Свѣтлость Фельдмаршалъ Князь Варшавскій Графъ *Паскевичъ-Эриванскій;* Вице-Канцлеръ Графъ *Нессельроде;* Министръ Императорскаго Двора, Генералъ-Адъютантъ Князь *Волконскій;* Генералъ отъ Инфантеріи *Ермоловъ;* Генералъ-Адъютанты Графъ *Орловъ, Адлербергъ, Кавелинъ* и Графъ *Апраксинъ;* Генералы отъ Кавалеріи Графъ *Виттъ* и *Рожнецкій;* Двора Его Императорскаго Величества Оберъ-Камергеръ Графъ *Головкинъ*, Оберъ-Шталмейстеръ Князь *Долгорукій*, Лейбъ-Медики *Арендтъ* и *Маркусъ* и Лейбъ-Хирургъ *Енохинъ.* (*О. В.*)

Намъ пишутъ изъ Вильны: „9-го и 10-го числа минувшаго Августа городъ нашъ былъ осчастливленъ Высочайшимъ присутствіемъ Государя Императора. За долго прежде, вѣсть, что Его Величеству благоугодно прибыть сюда изъ Ковно, по смотрѣ тамъ войскъ, оживляла всѣхъ радостнѣйшимъ ожиданіемъ. 9-го числа съ полудня Ковенская дорога была, на пространствѣ нѣсколькихъ верстъ, покрыта многочисленнымъ народомъ, нетерпѣливо желавшимъ узрѣть Всемилостивѣйшаго Монарха. Въ безмолвіи, взоры всѣхъ устремлены были въ даль, къ Горамъ Панарскимъ, за которыми сокрылось свѣтило дня. Въ десять часовъ вечера, Государь Императоръ изволилъ прибыть въ городъ, и до самаго дворца благоволилъ шествовать медленно, въ открытомъ экипажѣ, сквозь безчисленную толпу народа, который спѣшилъ насладиться лицезрѣніемъ Вѣнценоснаго Гостя, и привѣтствовалъ Его громкими, радостными восклицаніями. У подъѣзда дворца, Его Величество былъ встрѣченъ Виленскимъ Военнымъ и Генералъ-Губернаторомъ, Господиномъ Генералъ-Адъютантомъ Княземъ *Долгоруковымъ* и Виленскимъ Комендантомъ, Г. Генералъ-Лейтенантомъ *Квитницкимъ*.

Городъ былъ освѣщенъ великолѣпно, въ полномъ смыслѣ этого слова. Обширное пространство, усѣянное домами, монастырями и костелами съ высокими колокольнями, окрестныя горы, на которыхъ еще виднѣются древнія стѣны и башни: все это, съ наступленіемъ вечера, заблистало и озарилось такимъ яркимъ свѣтомъ, что, казалось, будто угасшій день волшебной силою мгновенно зозвратился. Видъ горныхъ башенъ Бекеша и Замковой, какъ бы въ воздухѣ зажженныхъ столбовъ, увлекалъ воображеніе своей очаровательностію. Не менѣе прелестный эффектъ производили, изяществомъ формъ и роскошью блеска, освѣщенныя зданія ратуши, Медико-Хирургической Академіи, Гимназій, домъ Губернскаго Предводителя Дворянства, ворота Остробрамскія и устроенныя Евреями по концамъ улицъ, ведущихъ къ ихъ синагогамъ. Вездѣ сіяли изображенія Высокаго имени Августѣйшаго Посѣтителя, придавая выспреннее величіе этой картинѣ народнаго торжества.

10-го числа утромъ, въ девять часовъ Государь Императоръ отправился въ Греко-Россійскую церковъ Св. Духа, гдѣ, бывъ встрѣченъ у входа Архимандритомъ *Платономъ* съ прочимъ духовенствомъ, принесъ Господу Богу усердную молитву. Послѣ, Его Величество производилъ смортъ двумъ баталіонамъ Егерскаго Князя Кутузова Смоленскаго полка; потомъ, благоволилъ обозрѣвать Виленскія укрѣпленія, восходя на самыя вершины Горъ Замковой и Крестовой, гдѣ изъ находящихся пушекъ повелѣлъ произвесть нѣсколько холостыхъ выстрѣловъ; наконецъ осмотрѣвъ военный госпиталь, изволилъ возвратиться во дворецъ.

Въ одинадцатомъ часу утра, въ залѣ дворца имѣли счастіе быть Его Величеству представлены Господиномъ Виленскимъ Военнымъ и Генералъ-Губернаторомъ знатнѣйшее духовенство, военные и гражданскіе чиновники, дворянство и почетнѣйшее купечество, которое при этомъ удостоилось поднести хлѣбъ-соль. Нельзя вообразить себѣ высокаго счастія представленныхъ особъ, наслаждавшихся около часа лицезрѣніемъ Отца-Монарха! Государь изволилъ ко всякому подходить и многихъ удостоилъ разговора; всѣ были до глубины души тронуты и восхищены.

Послѣ представленія, Государь Императоръ из-

Sasko-Weymarski i jego syn, Xiąże *Wilhelm* i Xiąże *August* Leuchtenberg.

— W liczbie znakomitych osób cudzoziemskich, którzy przybyli do Odessy, znaydują się: Poseł Austryacki przy Cesarskim Dworze St. Petersburskim Hrabia *Ficquelmont*, Austryaccy Feldmarszałkowie Porucznicy Xiąże *Windischgrätz* i Baron *Hammerstein*, JO. Xiąże *Lichtenstein*, Jenerał-Porucznik Brytanii Wielkiey Lord *Arbutnoth*, Królewsko Szwedzki Jenerał-Adjutant, Hrabia *Mörner*, i t. d.

— Do naszego miasta przybyli z Wozneseńska: Jaśnie Oświecony Feldmarszałek Xiąże Warszawski Hrabia *Paskiewicz Erywański*; Vice-Kanclerz Hrabia *Nesselrode*; Minister Dworu Cesarskiego, Jenerał-Adjutant Xiąże *Wołkoński*; Jenerał Piechoty *Jermołow*; Jenerał-Adjutanci Hrabia *Orłow*, *Adlerberg*, *Kawelin* i Hrabia *Apraksin*; Jenerałowie Jazdy Hrabia *Witt* i *Różniecki*, Wielki Szambelan Dworu Jego Cesarskiey Mości Hrabia *Gołowkin*, Wielki Koniuszy Xiąże *Dołhoruki*, Leib-Medycy *Arend* i *Markus*, tudzież Leib-Chirurg *Enochin*. (*G. O.*)

Donoszą nam z Wilna: „Dnia 9-go i 10-go zeszłego Sierpnia miasto nasze zostało uszczęśliwione Naywyższą bytnością Cesarza Jego Mości. Długo przedtém wieść, iż Nayjaśnieyszy Pan raczy tu przybydź z Kowna, ożywiała wszystkich nayradośnieyszém oczekiwaniem. Dnia 9-go z południa, droga Kowieńska, na przestrzeni kilku wiorst, pokryta była mnóztwem ludu, niecierpliwie pragnącego uyrzeć Nayłaskawszego Monarchę. Śród głębokiego milczenia, oczy wszystkich skierowane były ku górom Ponarskim, za które skryła się gwiazda dzienna. O godzinie dziesiątey wieczorem, Cesarz Jego Mość raczył przybydź do miasta, i do samego pałacu jechał zwolna w otwartym pojeździe, przez niezliczone tłumy ludu, który śpieszył cieszyć się z oglądania oblicza Nayjaśnieyszego Gościa i witał Go głośnemi, radośnemi okrzykami. Przed gankiem pałacu, Nayjaśnieyszy Pan był spotkany przez Wileńskiego Wojennego i Jenerał-Gubernatora, Pana Jenerał-Adjutanta Xięcia *Dołhorukowa* i Komendanta Wileńskiego, P. Jenerał-Porucznika *Kwitnickiego*.

Miasto spaniale było oświecone, w całém znaczeniu tego wyrazu. Rozległa przestrzeń, zajęta domami, klasztorami i kościołami z wysokiemi dzwonicami, góry okoliczne, na których dają się jeszcze widzieć starożytne mury i baszty: wszystko to, za nastaniem nocy, zajaśniało i oświeciło się tak mocném światłem, że się zdawało, jakoby znikły dzień czarodzieyską mocą w okamgnieniu powrócił. Widok baszt górnych Bekiesza i Zamkowey, jakby w powietrzu zapalonych słupów, zachwycał wyobraźnią swoim urokiem. Niemniey cudne wrażenie sprawowały pięknością form i świetnością blasku, oświecone gmachy Ratusza, Medyko-Chirurgiczney Akademii, Gimnazyow, dom Gubernialnego Marszałka, Ostra-Brama i wystawione przez żydów bramy po końcach ulic, do ich synagogi wiodących. Wszędzie jaśniały cyfry Nayjaśnieyszego Gościa, dając wzniosłą wielkość temu obrazowi powszechney uroczystości.

Dnia 10-go zrana, o godzinie 9-tey, Cesarz Jego Mość udał się do Greko-Rossyyskiey cerkwi Sw. Ducha, gdzie będąc spotkany u weyścia przez Archimandrytę *Platona* z innémi duchowieństwem, złożył Panu Bogu gorliwą modlitwę. Potém Nayjaśnieyszy Pan odbywał przegląd dwóch batalionów półku Strzelców Xięcia Kutuzowa-Smoleńskiego, po czém raczył oglądać fortyfikacye Wileńskie, wstępując na same wierzchołki gór Zamkowey i Trzech krzyżów, gdzie ze znaydujących się tam dział, kazał zrobić kilka wystrzałów; nakoniec, raczył powrócić do pałacu.

O godzinie jedenastey zrana, w sali pałacowey mieli szczęście bydź przedstawianymi Jego Cesarskiey Mości przez Pana Wileńskiego Wojennego i Jenerał-Gubernatora, znakomitsze Duchowieństwo, Urzędnicy Woyskowi i Cywilni, tudzież Dworzaństwo i znakomitsi kupcy, którzy przy tém mieli szczęście ofiarować chleb-sól. Nie można sobie wyobrazić wysokiego szczęścia osób przedstawianych, które około godziny cieszyły się z oglądania Oblicza Monarchy Oyca! Nayjaśnieyszy Pan raczył zbliżyć się do każdego i wielu uszczęśliwił rozmową; wszyscy do głębi duszy byli przeniknieni i zachwyceni.

Po przedstawieniu, Cesarz Jego Mość raczył bydź

волилъ быть въ Греко-Унитскомъ Монастырѣ Св. Василія; почтилъ Своимъ посѣщеніемъ: Домъ Человѣколюбиваго Общества, больницы Сестръ Милосердія, Академіи Римско-Католическую Духовную и Медико-Хирургическую, оттуда благоволилъ зайти въ принадлежащую къ ней церковь Св. Іоанна; обѣ Гимназіи и Благородный Пансіонъ, гдѣ удостоилъ разговаривать съ нѣкоторыми воспитанниками. Во всѣхъ этихъ заведеніяхъ Его Величество благоволилъ входить во всѣ подробности, какъ попечительный хозяинъ и чадолюбивый отецъ, и, сказываютъ, милостиво изъявилъ Свое удовольствіе за найденные устройство и порядокъ.

Въ четыре часа по полудни, Государь Императоръ изволилъ имѣть обѣденный столъ, къ которому удостоились приглашенія: Его Сіятельство Г. Виленскій Военный и Генералъ-Губернаторъ, Гражданскіе Губернаноры: Виленскій и Гродненскій, многіе Генералы, Губернскіе Предводители Дворянства Виленскій, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій, Почетный Попечитель Гимназій, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Графъ *Хрептовичъ*, и бывшихъ Польскихъ войскъ Генералъ *Коссаковскій*.

Городъ, вмѣщая въ стѣнахъ своихъ Вѣнценоснаго Гостя, былъ весь въ движеніи. У всѣхъ была одна мысль, одна рѣчь: „мы видѣли Царя"! Простой народъ, для котораго было приготовлено обильное угощеніе на Антокольскомъ предмѣстьѣ, близъ церкви Св. Петра, предавался радостно своимъ обычнымъ забавамъ на устроенныхъ тамъ горахъ и качеляхъ. Погода была прекрасная, какъ бы сама природа принимала участіе въ общемъ веселіи.

Его Величество благоизволилъ, въ половинѣ одинадцатаго часа вечеромъ, отправиться въ дальнѣйшій путь, по тракту къ Бобруйску. Несчетныя толпы народа, какъ волны, текли вослѣдъ по ярко освѣщеннымъ улицамъ, сопровождая благословеніями Монарха, котораго пребываніе, хотя кратковременное, оставило въ серцахъ жителей глубокое впечатлѣніе. Да сохранитъ Всевышній дни своего Помазанника!" (*С. П.*)

Французскій Монитеръ сообщаетъ: „Два большихъ Россійскихъ корабля, каждый около 1,000 тоннъ, вошли въ Бельтиморе въ продолженіи Іюля с. г., слѣдуя изъ Бремена. На нихъ находилось 40 милліеровъ ржи и 12 до 15 милліеровъ пшеницы; кромѣ сего 740 пассажировъ.

„Корреспондентъ изъ Ню-Іорка полагаетъ, что въ настоящемъ году привезено въ Соединенные Штаты, пять милліоновъ шефелей хлѣба изъ заграницы." (*J. d. S. P.*)

---

w Greko-Unitskiey cerkwi monastéru Św. Bazylego; udarował Swą bytnością Dom Towarzystwa Dobroczynności, szpital Siostr Miłosierdzia, Akademie: Duchowną Rzymsko-Katolicką i Medyko-Chirurgiczną, ztamtąd raczył wstąpić do należącego do niey kościoła Sw. Jana; oba Gimnazya i Szlachetny Pensyon, gdzie raczył rozmawiać z niektóremi wychowańcami. We wszystkich tych zakładach Nayjaśnieyszy Pan raczył wchodzić we wszystkie szczegóły, jako troskliwy Gospodarz i kochający Swe dzieci Oyciec, i powiadają, że łaskawie oświadczył Swe zadowolenie ze znalezionego urządzenia i porządku.

O godzinie czwartey z południa, Cesarz Jego Mość raczył mieć obiad, na który byli zaproszeni: Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny i Jenerał-Gubernator, Gubernatorowie Cywilni: Wileński i Grodzieński, wielu Jenerałów, Gubernialni Marszałkowie Dworzaństwa: Wileński, Grodzieński, Miński i Białostocki, Honorowy Kurator Gimnazyow, Rzeczywisty Radźca Stanu Hrabia *Chreptowicz* i byłych woysk polskich Jenerał *Kossakowski*.

Miasto, mając w swych murach Nayjaśnieyszego Gościa, było całe w ruchu. U wszystkich jedna była myśl, jedna mowa: „widzieliśmy Monarchę." Pospólstwo, dla którego była przygotowana obfita uczta na przedmieściu Antokolskiém, przed kościołem Św. Piotra, oddawało się z radością zwykłym swym zabawom na urządzonych tam górach i kaczelach. Pogoda była piękna, zdawało się że sama natura stała się uczęstniczką powszechney radości.

Jego Cesarska Mość, o godzinie pół do jedenastey w nocy, raczył udać się w dalszą drogę traktem do Bobruyska. Niezliczone tłumy ludu, nakształt fal morskich, płynęły w ślad rzęsiście oświeconemi ulicami, przeprowadzając błogosławieństwami Monarchę, którego tak krótki pobyt, zostawił w sercach mieszkańców głębokie wrażenie. Oby Naywyższy raczył zachowywać dni swego Pomazańca." (*P. P.*)

Monitor Francuzki donosi: „Dwa wielkie okręty Rossyyskie, około 1,000 beczek każdy, weszły do Baltymory w przeciągu Lipca ter. roku, płynąc z Bremy. Miały ładunku do 40 millierow żyta i 12 do 15 millierow pszenicy, nadto 740 passażerów.

„Korrespondent z Nowego Yorku podaje, że w roku ter. przywieziono zza granicy do Stanów Zjednoczonych pięć milionów szeflow zboża." (*J. de S. P.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 25 го Сентября.

Temps увѣдомляетъ, что бракосочетаніе Принцессы *Маріи* съ Герцогомъ Виртембергскимъ будетъ празднуемо 12 Октября.

— Генералъ-Лейтенантъ *Пети*, столь извѣстный прощаніемъ *Наполеона* въ Фонтенебло, слышно въ числѣ тѣхъ, которые при распущеніи Палатъ наименованы будутъ Перами.

— *Nouvelle Minerve* содержитъ слѣдующее, вѣроятно не слишкомъ достовѣрное извѣстіе: „Въ ту минуту, какъ нашу газету должно печатать, мы узнаемъ изъ достовѣрнаго источника, что Министерство третьяго дня и вчера готово было разойтись. Кажется, что Испанскія дѣла и вопросъ о распущеніи Палатъ произвели несогласія въ Кабинетѣ. Одна часть Министровъ утверждала, что при возможности вторженія *Донъ-Карлоса* въ Мадритъ и при неизвѣстности объ успѣхѣ экспедиціи въ Константину нельзя думать о выборахъ; меньшая часть утверждала противное. Наконецъ Г. *Гизо* прислалъ ноту, въ которой увѣряетъ, что Правительству можно опять ввести большинство Палатъ и сохранить во всѣхъ обстоятельствахъ спокойствіе. Вчера еще не было согласія и въ ту минуту, когда мы это пишемъ, еще неизвѣстенъ результатъ преній."

— По извѣстіямъ съ Испанской границы Англійскіе артиллеристы оставили Фуэнтарабію, составивъ списокъ находящимся тамъ Англійскимъ орудіямъ и огнѣстрѣльному запасу, о принятіи чего отъ Испанскаго военнаго начальства получили квитанцію.

— Если вѣрить одному частному письму изъ Байонны отъ 21-го ч., то Валладолидѣ, Леонѣ, Овіедо и Бургосѣ по примѣру Пампелоны и Сантандера образовались независимыя юнты.

— Правительство сегодня получило двѣ слѣдующія телеграфическія депеши изъ Байонны отъ 24 ч.: „Генералъ *Карондeлетъ* 16-го ч. имѣлъ свою главную квартиру при Гаро; онъ ожидалъ только Генерала *Улибарри*, чтобъ отправиться въ Бургосъ. Пампе-

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, dnia 25 Września.

Temps donosi, że zaślubienie Xiężniczki *Maryi*, z Xięciem Wirtemberskim, obchodzone będzie d. 12 Października.

— Mówią, że Jenerał Porucznik *Petit*, który się stał tak znajomym przez pożegnanie *Napoleona* w Fontainebleau, jest w liczbie tych, którzy, przy rozwiązaniu Izby Deputowanych, mianowani bydź mają na Parów.

— *Nouvelle Minerve* zawiera następujący, zapewna nie nader gruntowny artykuł: „W chwili, kiedy nasz dziennik ma iść pod prasę, dowiadujemy się z naypéwnieyszego źrzódła, że Ministeryum zawczora i wczora było na punkcie rozeyścia się. Sprawy Hiszpańskie i zapytanie względem rozwiązania Izb, miały sprawić w gabinecie nieporozumienia. Jedna część Ministeryum utrzymywała, że przy możności wtargnienia *Don Carlosa* do Madrytu i w niepewności o wypadku wyprawy do Konstantyny, o wyborach myśleć niemożna; mnieyszość twierdziła przeciwnie. Nakoniec P. *Guizot* przysłał jeszcze notę, w którey zapewniał, że Rząd znowu może wprowadzić dawnieyszą większość Izb, i śrzód wszystkich okoliczności utrzymać spokoyność publiczną. Zgoda wczora niebyła jeszcze przywróconą, i nawet w chwili, w którey to piszemy, o wypadku rozpraw jeszcze rzecz nierozstrzygniona."

— Podług wiadomości od granic Hiszpańskich, artyllerzyści Angielscy ustąpili z Fuentarabia, zrobiwszy spis znaydujących się tam dział Angielskich również zapasów strzelniczych, i o przyjęciu ich od władz woyskowych Hiszpańskich zakwitowani zostali.

— Jeśli można wierzyć listowi prywatnemu pod d. 21 z Bayonny, tedy Valladolid, Leon, Oviedo i Burgos, poszły za przykładem Pampelony i Santander i utworzyły junty niepodległe.

— Rząd otrzymał dzisia następujące dwie depesze telegraficzne z Bayonny pod d. 24: „Jenerał *Carondelet*, d. 16 miał główną kwaterę pod Haro; oczekiwał tylko Jenerała *Ulibari* dla póyścia na Burgos. Pampelona i Ribera przez to samymby sobie zostawione były,

лона и Рибера чрезъ это будутъ оставлены самимъ себѣ. Мадритской почты опять нѣтъ до 19-го ч. и газеты изъ Сарагоссы отъ 21-го ч. не содержатъ ничего новаго; впрочемъ думаютъ, что послѣдовало соединеніе *Царіатегви* съ *Донъ-Карлосомъ* назначенное въ Алкалѣ и Гвадалаксарѣ. *Мадритъ, 20 Сент.* *Эспартеро* съ частію своей дивизіи имѣлъ сраженіе съ Карлистами, которые отступили къ Ренерѣ и Тендиллѣ на лѣвомъ берегу Генареса, на 12 часовъ отъ Мадрита. *Ораа* третьяго дня стоялъ въ Гуэтѣ; онъ хотѣлъ обратиться къ Гвадалаксарѣ, чтобы соединиться съ главнымъ вождемъ. *Царіатегви 18-го ч. занялъ Валладолидъ.* Въ сегоднишнемъ засѣданіи Кортесовъ предложеніе, что можно доказать, будто нынѣшнее Министерство не заслуживаетъ довѣрія Кортесовъ, отвергнуто большинствомъ *3 голосовъ.*

27 го Сентября.

Г. *Могенъ* возвратился сюда изъ путешествія въ Англію.— Графъ *Гонфалоніери*, который прежде долго находился въ заключеніи въ Шпильбергѣ и потомъ Австрійскимъ Правительствомъ отправленъ въ Америку, за нѣсколько дней прибылъ въ Парижъ. Но сегодня узнали, что онъ получилъ приказаніе отъ Префекта Полиціи въ 24 часа оставить Парижъ и Францію.

— За два дня въ Министерствѣ иностранныхъ дѣлъ распространился слухъ, что Адмиралъ *Руссенъ* о появленіи Французскаго флота предъ Тунисомъ, имѣлъ жаркій споръ съ *Рейсъ Эфендіемъ* и требовалъ чтобы его отозвали. Но это извѣстіе вообще кажется мало вѣроятнымъ.

— Правительство публиковало сегодня слѣдующую телеграфическую депешу: „*Бордо 25 Сент. въ 5½ час. вечера.* По извѣстіямъ изъ Мадрита отъ 20-го ч. непріятель пошелъ отъ Гвадалаксары въ Мондехаръ, а *Эспартеро* въ Алкалу. Онъ догналъ аррієргардъ *Донъ-Карлоса* 19-го ч. при Ахуэло, нанесъ ему значительный вредъ и преслѣдовалъ его до Арранцуэки (вѣроятно Аранжуеца). Непріятель смятый конницею Королевы, перешелъ обратно чрезъ Ренеру. 20 ч. вечеромъ въ Мадритѣ распространился слухъ, что произошло значительное сраженіе и побѣда на сторонѣ войскъ Королевы."

— *Journal du Commerce* содержитъ слѣдующее: „Въ прошлую ночь къ Испанскому Правительству прибылъ чрезвычайный курьеръ, который выѣхалъ изъ Мадрита 18 ч. вечеромъ. По извѣстіямъ доставленнымъ имъ, *Донъ-Карлосъ* занялъ Тарію, лежащую на четыре часа на сѣверъ отъ Гвадалаксары. Онъ намѣренъ опять идти на Мадритъ, какъ скоро соединится съ *Царіатегви.* Извѣстія изъ Мадрита отъ 18 ч. не увѣдомляютъ объ этомъ соединеніи."

29-го Сентября.

Король 26-го ч. въ 11 час. вечера прибылъ въ Компьенъ и при въѣздѣ въ лагерь встрѣченъ былъ войсками стоявшими въ видѣ аллеи съ факелами въ рукахъ. На другой день Е. Велич. принималъ Префекта и гражданскихъ властей. Изъ Компьена пишутъ отъ 27 ч. с. м.: „Сегодня вполдень Король, Королева и всѣ Принцы и Принцессы многіе Прусскіе, Англійскіе и Испанскіе Офицеры и значительная военная свита, отправились въ долину Марни, гдѣ Король на конѣ дѣлалъ смотръ всѣмъ войскамъ лагеря. Герцогъ *Орлеанскій* съ своимъ главнымъ штабомъ встрѣтилъ подъѣзжавшаго Короля. Послѣ смотра произведены военные маневры, послѣ чего Король велѣлъ маршировать предъ собою войскамъ. Въ 4 часа Король со всею свитою возвратился въ замокъ."

— Турецкій Посланникъ *Нури-Эфендій* вскорѣ оставляетъ Парижъ. Онъ займетъ въ Константинополѣ новоустановленный постъ Мустехара, т. е. Статсъ-Секретаря. Нури-Ефендій съ прибытія своего во Францію, почти ежедневно посѣщалъ публичныя заведенія и мануфактуры; онъ также очень любитъ земледѣліе и беретъ изъ Франціи нѣсколько агрономовъ и садовниковъ. Вмѣсто его Турецкимъ уполномоченнымъ будетъ *Талатъ-Ефендій.*

— Сегодня какъ въ день рожденія Герцога *Бордоскаго*, которому исполнилось семнадцать лѣтъ, будутъ многочисленныя и блистательныя собранія въ предмѣстіи Ст. Жерменъ.

— Правительство получило сегодня слѣдующую телеграфическую депешу: „*Байонна 27 Сентября въ 11½ час.* Сраженіе отъ 19 ч. было важнѣе нежели сначала полагали. *Донъ-Карлосъ* отступилъ съ величайшею поспѣшностію. Отдѣленный отъ арміи его корпусъ изъ 6,000 чел., въ окрестностяхъ Саудонъ встрѣтилъ нападеніе Ген. *Ораа* и разбитъ. Онъ преслѣдовалъ эту дивизію по южному направленію. Главная его квартира третьяго дня была въ Гуэтѣ. *Эспартеро* пишетъ изъ Фуэнтеса, что онъ не перестаетъ преслѣдовать главныя силы Карлистской ар-

Poczt Madryckich aż do d. 19 znowu braknie, a gazety z Saragossy do d. 21 nie zawierają nic nowego; rozumieją jednak, że zamierzone połączenie *Zariateguy* z *Don Carlosem* w okolicach Alcala i Guadalaxara nastąpiło."— „Madryt 20 Września. *Espartero* z częścią dywizyi swojey miał bitwę z Karolistami, którzy się cofnęli na Renera i Tendilla, na lewym brzegu Henares, o 12 godzin drogi od Madrytu. *Oraa* stał zawczora w Huete, zamierzał skierować się ku Guadalaxarze, dla uskutecznienia połączenia się z naczelnym dowódzcą. *Zariateguy d. 18 obległ Valladolid.* Na dzisieyszém posiedzeniu Kortezów, wniosek, iż można dowieść, że teraźnieysze Ministeryum nieposiada zaufania Kortezów, większością *3 głosów* odrzucony został."

Dnia 27.

Pan *Mauguin* powrócił z podróży swojey do Anglii.— Przybył tu także Hr. *Gonfalonieri*, który, siedząc dawniey dosyć długo w Spielbergu, poźniey przez Rząd Austryacki do Ameryki Północney odesłany został. Prefekt policyi posłał mu rozkaz, ażeby we 24-ch godzinach opuścił Francyą.

— Od dwóch dni mówią w Ministeryum interessów zagranicznych, że Admirał *Roussin*, miał żywe rozprawy z *Reis-Effendim*, z powodu pokazania się floty francuzkiey przed Tunetem; a nawet, że z tego powodu zażądał, aby go odwołano. Jest to wiadomość niewiele znaydująca wiary.

— Rząd ogłosił dziś następującą depeszę telegraficzną:— „*Z Bordeaux, 25 Września o godzinie 5½ wieczorem.* Podług doniesień z Madrytu daty 20-go, nieprzyjaciel wyruszył z Guadalaxara, w kierunku na Mondejar, a *Espartero* ku Alcala. Dnia 19 doścignął pod Achuelo tylną straż nieprzyjaciela, zadał jey niemałą klęskę i ścigał aż do Arranzueque, (zapewne Aranjuez. Nieprzyjaciel, niepokojony przez jazdę Królowy, cofnął się przez Renera. Dnia 20 rozeszła się po Madrycie wieść, o znaczney bitwie, stoczoney na korzyść woyska Królowey "

—*Journal du Commerce* zawiera co następuje: „Przeszłey nocy do Poselstwa Hiszpańskiego przybył goniec nadzwyczayny, który opuścił Madryt d. 18 wieczorem. Podług udzielonych przez niego wiadomości, *Don Carlos* oblegał Tarija, leżące o 4-ry godziny na północ Guadalaxary. Jest jego zamiarem, znowu iść na Madryt, jak tylko uskuteczni połączenie się z *Zariateguy.* Wiadomości z Madrytu pod d. 18 nic nie donoszą, że to połączenie przyszło do skutku."

Dnia 29.

Król d. 26 o godz. 11 wieczorem przybył do Compiègne. Przy wjeździe do obozu spotkany był przez woyska, które formowały szpaler, mając w ręku pochodnie. Nazajutrz rano przyymował Król Prefekta i władze cywilne.—Pod datą 27 Września donoszą z Compiègne: „Dzisia o południu Król, Królowa i wszyscy Xiążęta i Xiężniczki, wielu Pruskich, Angielskich i Hiszpańskich oficerów i znaczny orszak woyskowy udali się na dolinę Margny, gdzie Król konno odbywał przegląd wszystkich woysk obozu. Xiąże *Orleański*, na czele swojego sztabu Jeneralnego, spotkał przybywającego Króla. Po przeglądzie wykonane były rozmaite manewra, po czém J. K. Mość kazał przeciągać przed sobą woyskom. O godzinie 4 Król ze swoim orszakiem powrócił do zamku."

— Poseł Turecki *Nuri-Effendi*, wkrótce opuszcza Paryż. Obeymuje on w Konstantynopolu nowo-ustanowiony urząd Mustechara, t. j. Sekretarza Stanu. Nuri-Effendi od przybycia swojego do Francyi odwiedza prawie codziennie publiczne zakłady i fabryki; również ma wiele wiadomości o rolnictwie, i bierze z sobą z Francyi kilku agronomów i ogrodników. Na mieyscu jego będzie Pełnomocnikiem Tureckim *Talaat Effendi.*

— Dzisia, jako w dzień urodzin Xięcia *Bordeaux*, który ukończył 17 lat wieku, będą liczne i świetne towarzystwa na przedmieściu St. Germain.

— Rząd otrzymał dzisia następującą depeszę telegraficzną: „*Bajonna, 27 Września o pół do 12.* Bitwa w dniu 19 była ważnieyszą, a niżeli z początku rozumiano. *Don Carlos* cofnął się w naywiększym pośpiechu. Korpus 6,000, oddzielony od jego armii, napadniony został w okolicy Saudon przez *Oraa* i pobity. Scigał on tę dywizyą w kierunku południowym. Główna jego kwatera była zawczora w Huete. *Espartero* donosi z Fuentes, iż on nie przestanie ścigać głównego woyska Karolistowskiego, które się w nieporządku cofnęło ku Trillo. Nie ustaje zbiegowstwo, a duch narodowy zdaje się

міи, которая въ безпорядкѣ отступила къ Трилло. Безпрестанно случаются побѣги, и народный духъ кажется оживился въ пользу конституціоннаго дѣла. Вчера въ Мадритѣ начались выборы и производатся совершенно спокойно."

30-го Сентября.

Короля сегодня обратно ожидаютъ изъ Компьеня, и посему завтра опять прибудетъ онъ въ Тюйльери.

— Пароходъ *Tartarus* прибывшій 24 ч. изъ Туниса въ Тулонъ доставилъ слѣдующія извѣстія: „На Тунисской рейдѣ 26 Сентября. Турецкій флотъ предпринялъ обратный путь, ибо Капитанъ-Паша не смотря на многія увѣщанія, нехотѣлъ вступать въ распри съ Адмираломъ *Галлоа*. Адмиралъ *Галлоа* оставляетъ теперь Тунисскую рейду обращаясь въ Левантъ; онъ возметъ съ собою *Монтебелло*, *Тридентъ* и нѣсколько другихъ кораблей. Остальная часть эскадры оставляетъ Тунисъ, отправляясь частію въ Бону, частію въ Калліари въ Сардиніи. Въ Тунисѣ открытъ заговоръ, имѣвшій цѣлію ниспровергнуть Бея, и на мѣсто его избрать сына прежняго Бея. Бывшій Министръ послѣдняго, пользовавшійся довѣріемъ нынѣшняго Бея, былъ главою заговора, котораго слышно и Порта не вовсе была чужда. Всѣ изобличенныя въ семъ заговорѣ лица, задушены. Одинъ Турецкій бригъ, прибывшій во время казни, доставилъ въ Константинополь извѣстіе о неудачѣ заговора и о наказаніи зачинщиковъ."

— Поклажа Графа *Себастіани* при послѣднемъ его путешествіи въ Лондонъ, была строго обыскиваема Англійскими таможенными чиновниками, что даже обыкновенно не дѣлается у иностранныхъ Посланниковъ, и если можно вѣрить жур. *Kentish Gazette*, то въ экипажѣ Графа найдено почти 1,000 паръ башмаковъ, большое количество кружевъ и блондъ, что тотчасъ на таможнѣ задержали.

— Правительство объявило сегодня слѣдующія телеграфическія депеши: „*Бордо 29 Сентября въ 7½ час. утра. Донъ-Карлосъ* ночью съ 20-го ч. оставилъ Брильмейа и отправился на Трилло. *Эспартеро*, который шелъ за нимъ слѣдомъ, стоялъ 21-го числа въ Фуэнтесѣ. Въ сраженіи 19-го ч., непріятель кромѣ большаго числа убитыхъ и раненыхъ, лишился также 230 плѣнными, между которыми 11 Офицеровъ и еще болѣе бѣжало. *Кабрера* съ 6,000 человѣкъ, отлучился отъ *Донъ-Карлоса* и на поспѣшномъ походѣ къ Куэнсѣ, преслѣдуемъ былъ Генер. *Ораа*, который у него 200 чел. взялъ въ плѣнъ."— „*Байонна 26 Сентября въ 5½ часовъ вечера.* Въ слѣдствіе неуплаченнаго жалованья, 22-го ч. въ Пампелонѣ 4-й легкій полкъ а также Тирадоры взбунтовались. Не смотря на сію анархію, въ состояніи гарнизона который самъ предался, ничего не измѣнилось. Командиръ иностраннаго легіона, который находится въ большомъ затрудненіи, и не можетъ собрать въ Пампелонѣ остатковъ своего корпуса, намѣренъ обратиться Ронсеваллесъ близъ нашихъ границъ."— „*Байонна 29 Сентября въ 9 час.* (Мадритъ 26 Сентября) Французскій Посланникъ, къ Министру иностранныхъ дѣлъ. 22-го ч. *Ораа* при самой Куэнсѣ, преслѣдуемый имъ Карлистскій корпусъ, достигъ, разбилъ и 900 чел. взялъ въ плѣнъ. 24 ч. Генералъ *Карондeлетъ*, послѣ кровопролитнаго сраженія принудилъ *Царіатегви* выступить изъ Валладолида и освободилъ замокъ, который осаждаемъ былъ съ . . . . " (За темнотою прекращена.) (*A.P.S.Z.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 26-го Сентября.

Герцогъ *Кембриджскій* въ субботу прибылъ изъ Дувра въ городъ, обѣдалъ здѣсь съ Принцессою *Софіею* и третьяго дня отправился въ Кевъ. — Французскій Посланникъ Графъ *Себастіани* въ субботу возвратился въ Лондонъ; въ тотъ же день возвратился сюда Белгійскій Посланникъ, Г. *Фанъ де Вейеръ* изъ Рамсгата.

— Важнѣйшее происшествіе сообщенное здѣшними газетами по письмамъ отъ 19-го ч. изъ Лиссабона есть разрѣшеніе отъ бремени Королевы Португальской Принцемъ 16-го ч. ночью въ 11¼ часовъ. Дитя, говоритъ Корреспондентъ *Morning Herald*, здоровъ, красивъ какъ отецъ и полонъ какъ мать. По обыкновенію, тотчасъ по рожденіи Принца, прежде, нежели дитя былъ вымытъ и одѣтъ, допущены къ Королевѣ и подписали свидѣтельство о рожденіи предложенное Статсъ-Секретаремъ, всѣ Государственные Министры, Президентъ Кортесовъ, Дипломатическій Корпусъ, Президентъ Муниципалитета, Государ. чиновники и многія другія важныя особы. Съ крѣпости Св. Георгія и стоящихъ въ гавани кораблей произведенъ Королевскій салютъ 101 пушеч. выстрѣломъ; звонили во всѣ колокола и городъ, не смотря на позднюю ночь, отчасти иллюминованъ. Принцъ, кажется, будетъ крещенъ 28 ч. въ дворцѣ Нецессидадесъ (другіе говорятъ, что этотъ

ożył na korzyść sprawy Konstytucyyney. Wybory zaczęły się wczora w Madrycie i odbywają się z naywiększą spokoynością."

Dnia 30-go.

Króla na powrót oczekują dzisia z Compiègne i jutro dopiero znowu przybędzie do Tuilleryow.

— Parochod *Tartarus*, który d. 24 opuściwszy Tunet, przybył do Tulonu, przywiozł następującą wiadomość: „Na reydzie Tunetańskiey 26 Września. Flotta turecka przesięwzięła odwrót, gdyż *Kapudan* Basza, pomimo licznych podszeptów, nie chciał się zmierzyć z Admirałem *Gallois*. Admirał *Gallois* opuszcza dopiero reydę Tunetańską, udając się ku brzegom Lewanckim; bierze on z sobą *Montebello*, *Trident* i kilka innych okrętów. Pozostała część eskadry odpływa z Tunetu, udając się częścią do Bony, a częścią do Cagliari w Sardynii. W Tunecie odkryto spisek, który miał na celu, strącić Beja i na jego mieyscu osadzić syna dawnieyszego Beja. Dawnieyszy Minister tego ostatniego, który posiadał zaufanie teraźnieyszego Beja, był duszą tego spisku, w którym i Porta nie miała bydź całkiem obcą. Wszystkie, przekonane o ten spisek osoby, zostały uduszone. Bryg turecki, przybyły w chwili wykonania kary, przywiozł do Konstantynopola wiadomość o nieudaniu się spisku i o ukaraniu jego sprawcow."

— Ładunek Hrabiego *Sebastiani*, w ostatniey jego podróży do Londynu, miał bydź ściślej przeszukiwany przez Angielskich urzędników celnych, aniżeli to zwykło się dziać z Posłami zagranicznemi, i jeśli można dać wiary *Kentish Gazette*, w powozach Hrabiego miano znaleźć do 1,000 par trzewików i wielką liczbę korun i blondyn, co urzędnicy celni natychmiast skonfiskowali.

— Rząd ogłosił dzisia następujące depesze telegraficzne: „*Bordeaux, 29 Września o pół do 8 rano. Don Carlos* w nocy z dnia 20 opuścił Brilmeya i posuwał się na Trillo. *Espartero*, który tuż za nim w ślad postępował, stał d. 21 w Fuentes. W bitwie d. 19 nieprzyjaciel, oprócz wielkiey liczby zabitych i ranionych, stracił jeszcze 230 wziętych w niewolę, między któremi 11 oficerów, a daleko więcey jeszcze utracił przez dezercyą. *Cabrera* w 6,000 ludzi odłączył się od *Don Carlosa* i z pośpiechem poszedł w kierunku na Cuença, ścigany przez *Oraa*, który mu 200 ludzi wziął w niewolę."— *Bayonna 26 Września o pół do 6 wieczorem.* Skutkiem zaległego żołdu, d. 22 w Pampelonie znowu się zbuntował 4-ty lekki półk i tiradorowie. Pomimo tego bezrządu, w stanie garnizonu, który sam się poddał, nic nie odmieniło się. Dowódzca legii zagraniczney, który się w nader przykrém znayduje położeniu, i nie mógł zgromadzić w Pampelonie szczątkow swojego korpusu, udaje się do Roncevalles, w blizkości granic naszych."— „*Bayonna, 29 Września o godz. 9.* (Madryt 26 Września). Poseł Francuzki do Ministra Spraw Zewnętrznych. D. 22 *Oraa* pod samą Cuença, ścigany przezeń korpus Karolistowski, dogonił, pobił i 900 ludzi wziął w niewolę. D. 24 Jenerał *Carondelet* po morderczey bitwie przymusił *Zariateguy* do opuszczenia Valladolid, i uwolnił zamek, który był oblegany od . . . . " (Dla nastałey ciemności przerwana). (*A.P.S.Z.*)

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 26-go Września.

Xiążę *Cambridge* przybył w sobotę z Dover do miasta, obiadował w towarzystwie Xiężniczki *Zofii* i wyjechał zawczora do Kew.— Poseł Francuzki, Hrabia *Sebastiani*, w sobotę znowu powrócił do Londynu, tegoż dnia równie tu powrócił z Ramsgate Poseł Belgicki P. *Vandeweyer*.

— Nayważnieysza wiadomość, jaką zawierają gazety dzisieysze, jest doniesienie, otrzymane z Lisbony pod d. 19 o rozwiązaniu Królowey Portugalskiey powiciem Xięcia, które nastąpiło d. 16 w nocy o kwadransie na 12-tą. „Dziecię" donosi korrespondent gazety *Morning Herald* „jest zdrowe, piękne, jak jego oyciec, pełne na ciele, jak jego matka." Podług zwyczaju, natychmiast po urodzeniu Xięcia, nim dziecię jeszcze zostało umyte i ubrane, wprowadzeni byli do Królowey wszyscy Ministrowie Stanu, Prezydent Kortezów, Korpus dyplomatyczny, Prezydent Municypalności, Urzędnicy korony i wielka liczba innych znakomitszych osób, którzy podpisali podany przez Sekretarza Stanu akt urodzenia. Z twierdzy Sw. Jerzego i z okrętów stojących w porcie uczyniona była Królewska salwa wystrzałem 101 razy z dział; zadzwoniono we wszystkie dzwony, i miasto, pomimo spóznioney nocney pory, w części było oświecone. Xiążę d. 28 ma bydź ochrzczony w pałacu

обрядъ будто уже совершенъ Кардиналъ-Патріархомъ), и получитъ названіе: *Педро Фернандо*, Герцогъ Опорто. Другіе полагаютъ, что дитя не скоро будетъ крещено, потому, что вдовствующая Императрица Бразилійская и молодой Императоръ Бразилійскій будутъ воспріемниками, но послѣдній назначилъ заступающимъ свое мѣсто Маршала *Салданеу*. Чтобы показать ему свое расположеніе, единственное какое только въ его власти, дворъ не приметъ другаго заступающаго мѣсто и будетъ ожидать желаемаго побѣднаго вступленія хартистовъ въ Лиссабонъ. Супругъ Королевы, который теперь по закону имѣетъ Королевскій титулъ объявилъ о событіи семъ въ особенномъ адресѣ къ Кортесамъ.

29-го Сентября.

Князь Карлъ *Лихтенштейнъ* третьяго дня обѣдалъ у Королевы въ Виндзорскомъ замкѣ. Сегодня утромъ сопровождалъ онъ Королеву верхомъ на смотрѣ. Ея Велич. одѣта была въ Виндзорскій мундиръ, съ темноголубыми красными обшлагами и воротникомъ, военный шлемъ а также имѣла ленту и звѣзду ордена Подвязки. Королеву сопровождала также Герцогиня *Кентская*. Съ войсками командуемыми Полковниками *Кавендишъ* и *Джеддрель* дѣлалъ ученье Лордъ *Гиль*. Лордъ *Мельбурнъ* и *Пальмерстонъ* находились въ свитѣ Ея Велич.

— Ея Кор. Выс. Принцесса *Августа* Саксонская изъ Дрездена вчера сюда прибыла.

— Греческій Посланникъ Г. *Трикупи* незадолго отправляется въ Парижъ, и говорятъ, что Князь Михаилъ *Суццо* находившійся здѣсь три года по особеннымъ порученіямъ Греческаго Двора, заступитъ его мѣсто.

— По извѣстіямъ изъ Цугаррамурди отъ 20-го ч., Тирродорскимъ баталіонамъ и другимъ мятежникамъ, которые изъ Пампелоны сдѣлали вылазку противу Карлистовъ, при возвращеніи ихъ ворота города были заперты и войска эти послѣ нѣкоторыхъ безполезныхъ переговоровъ объявили, что они возвратятся въ Французскіе предѣлы. (*A.P.S.Z.*)

Португалія.

Лиссабонъ, 19-го Сентября.

Кортесы третьяго дня поднесли Е. В-ву Королю *Донъ-Фернанду* слѣдующій адрессъ: „Сеньоръ! Усердно желаемое счастливое рожденіе Августѣйшаго Принца, которымъ небеса благословили благополучное разрѣшеніе Ея Велич. и высокой дочери безсмертнаго Герцога *Браганцскаго*, нашей Августѣйшей и любимой Королевы, есть для Португальскаго народа эпохою надежды и общей радости. Принцъ, который могъ бы утвердить династію Дома Браганцскаго и Дома Готско-Кобургскаго на престолѣ Донъ Альфонса Генрика, былъ предмѣтомъ благоговѣйнѣйшихъ молитвъ Португальскаго народа. Небо услышало наши мольбы и даровало Вашему Велич. сына а Государству Наслѣдника. Въ слѣдствіе сего благополучнаго происшествія, общіе и конституціонные Кортесы уполномочили эту депутацію, поздравить Ваше Велич. отъ имени народа, котораго они представители, и который теперь гордится тѣмъ, что Ваше Велич. можетъ теперь почтить своимъ Королемъ. Вотъ Государь, чувство искреннѣйшей преданности, которую приносятъ Вашему Величеству въ сей счастливый день общіе и законные Кортесы.“ Король отвѣчалъ: „Для Меня весьма утѣшительно изъявленіе образа мыслей, предложенное мнѣ общими и конституціонными Кортесами по случаю благополучнаго рожденія наслѣдственнаго Принца. Надѣюсь, что это происшествіе сильно содѣйствуетъ къ согласію и благополучію Португальскаго народа, и Вы можете увѣрить Кортесовъ, что я всегда употреблять буду всѣ мои усилія, чтобы достигнуть этой важной цѣли.“ (*A.P.S.Z.*)

Турція.

Константинополь, 12-го Сентября.

Могущественный *Пертевъ*-Паша, нѣсколько уже лѣтъ бывшій душею Турецкаго Министерства, уволенъ. Вмѣсто его Министромъ внутреннихъ дѣлъ наименованъ *Акифъ-Эфендій*. Это одно изъ важнѣйшихъ происшествій, которыя для насъ здѣсь давно неслучались, и на здѣшнія дѣла произведетъ большое вліяніе. Пертевъ - Ефендій жилъ очень дружно съ Лордомъ *Понсомби*. Нынѣшній его преемникъ какъ извѣстно по дѣлу *Чорчиля* былъ въ несогласіи съ Англійскимъ Посланникомъ и по ходатайству его удаленъ изъ Министерства. (*A.P.S.Z.*)

Съ 1-го числа настоящаго мѣсяца Октября, началась подписка на послѣдній Кварталъ сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сер.

Necessidades (podług innych, ceremonia ta odbyta już została przez Kardynała Patryarchę) i otrzyma tytuł: „*Pedro Fernando*, Xiąże Porto.” Inni jeszcze utrzymują, że dziecię nie tak prędko będzie ochrzczone, gdyż Cesarzowa wdowa Brezylijska i młody Cesarz Brezylijski są chrzestnemi rodzicami, lecz ostatni mianował swoim zastępcą Marszałka *Saldanha*. A żeby mu więc okazać teraz znak przychylności, jedyny, który jest w jego mocy, dwór nie przyymie żadnego innego zastępcy i oczekiwać będzie wyglądanego, zwycięzkiego weyścia do Lisbony Chartystów. Małżonek Królowey, który dopiero, podług praw, otrzymuje tytuł Króla, zawiadomił o tym wypadku Kortezy przez szczególny adress.

Dnia 29.

Xiąże Karol *Lichtenstein* obiadował zawczora u Królowey w zamku Windsor; dzisia rano towarzyszył Królowey konno na przegląd. Jey Kr. Mość miała Windsorski uniform, ciemno-błękitne z czerwonemi obszlagi i kołnierz, hełm woyskowy, oraz wstęgę i gwiazdę orderu Podwiązki. Również Xiężna *Kent* towarzyszyła Królowey. Woyskami, znaydującemi się pod dowództwem Półkowników *Cavendish* i *Jedderel*, odbywały musztrę, komenderował Lord *Hill*. Lordowie *Melbourne* i *Palmerston* znaydowali się w orszaku Królowey.

— Jey Kr. Wys. Xiężniczka *Augusta* Saska, wczora wieczorem z Drezna tu przybyła.

— Poseł Grecki, Pan *Trikupi*, wkrótce udaje się do Paryża i mówią, że Xiąże Michał *Suzzo*, który tu od trzech lat w szczególnych poleceniach dworu Greckiego bawił, zastąpi jego miejsce.

— Podług wiadomości z Zugarramurdi pod d. 20, przed batalionami Tiradorow i innemi buntownikami, którzy z Pampelony uczynili wycieczkę przeciwko Karolistów, za powrótem ich zamknięte zostały bramy miasta; woyska po bezskutecznych układach oświadczyły, iż powrócą za granice Francuzkie. (*A.P.S.Z.*)

Portugalia.

Lisbona, d. 19 Września.

Oto jest następujący adress, który Kortezy zawczora podały Królowi Jego Mości *Don Fernandowi*: „Señor! Upragnione szczęśliwe narodzenie Nayjaśnieyszego Xięcia, którym niebo pobłogosławiło szczęśliwe rozwiązanie Jey Kr. Mości, dostoyney córki nieśmiertelnego Xięcia *Braganza*, naszey Nayjaśnieyszey i ukochaney Królowey, jest dla narodu Portugalskiego epoką nadziei i powszechney radości. Xiąże, któryby mógł utwierdzić na tronie Don Alfonsa Henryka dynastyą domu Braganza i domu Gothajsko-Koburgskiego, był przedmiotem naygorętszych modłów narodu Portugalskiego. Niebo wysłuchało prośb naszych i Waszą Kr. Mość udarowało synem, a koronę następcą. Skutkiem szczęśliwego tego wypadku, ogólne i konstytucyyne Kortezy upełnomocniły tę Deputacyą, do powinszowania Waszey Kr. Mości, w imieniu narodu, którego ona reprezentuje, a teraz chlubi się tém, iż może Waszą Kr. Mości uważać za swego Króla. Są to, Nayjaśnieyszy Panie! wynurzenia nayszczerszey przychylności, które w tym dniu szczęśliwym składają Waszey Kr. Mości ogólne i konstytucyyne Kortezy.” Król odpowiedział: „Mocno uradowany jestem oświadczeniem sposobu myślenia, który złożyły mi ogólne i konstytucyyne Kortezy z okoliczności szczęśliwego narodzenia Xięcia Następcy tronu. Spodziewam się, iż wypadek ten dzielnie się przyłoży do zgody i pomyślności całego narodu Portugalskiego, a W Panowie, możecie zapewnić Kortezy, że statecznie całych swych usiłowań dokładać będę, dla osiągnienia tego ważnego celu.” (*A.P.S.Z.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 12 Września.

Potężny *Pertew* Basza, od lat kilku dusza Ministeryum Tureckiego, został uwolniony. Na mieysce jego mianowany został *Akif-Effendi*. Jest to jeden z nayważnieyszych wypadków, jakie się od dawna tu niezdarzały i zapewna bardzo wielki wpływ wywrze na tuteysze stosunki. Pertew Basza był w wielkiém zaufaniu u Lorda *Ponsonby*. Teraźnieyszy jego następca, jak wiadomo, w sprawie *Churchilla* został znienawidziony przez Posła Angielskiego i za jego przyczyną usuniony z Ministeryum. (*A.P.S.Z.*)

Od dnia 1-go teraźnieyszego miesiąca Października zaczęła się prenumerata na ostatni tego roku kwartał gazety Kuryera Litewskiego. Cena zwyczayna rubli srebrem 2 kop. 25.

ВИЛЬНА, Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Октября 5 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій*.